

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д-р Гено Атанасов Ангелов дvm, Лесотехнически университет, ФВМ, ръководител катедра „Вътрешни незаразни болести и Фармакология”, област на висше образование: 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина; професионално направление: 6.4. Ветеринарна медицина; научна специалност: „Патология на животните” (Вътрешни незаразни болести), определен съгласно Заповед № 2190/27.09.2017 г. на Ректора на Тракийски университет за член на научното жури, избран за изготвяне на рецензия на първото заседание на научното жури, проведено на 20.10.2017 г.

относно: конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент”, област на висше образование: 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина; професионално направление: 6.4. Ветеринарна медицина; научна специалност: „Патология на животните” (Вътрешни незаразни болести), обявен в ДВ, бр.54 от 05.07.2017 год., с кандидат гл. ас. д-р Сашо Петков Събев.

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент” гл. асистент Сашо Петков Събев е роден на 18.05.1966 г. в гр. Стара Загора. През 1988 г. е приет за редовен студент във Ветеринарномедицинският факултет на Тракийски университет, който завършва през 1993 г. Същата година след успешно издържан конкурсен изпит постъпва като редовен асистент в катедрата по Вътрешни незаразни болести на Ветеринарномедицинският факултет при Тракийски университет – Стара Загора. През 1996 г. прераства в старши асистент, а през 2000 г. – в главен асистент. В приблизително 24-годишният си преподавателски стаж гл. ас. Събев провежда практически и клинични занятия със студентите от III, IV и V курс по дисциплините Пропедевтика на вътрешните болести, Вътрешни болести – общи заболявания, Вътрешни болести на продуктивните, единокопитните животни и животни за компания; на подвижните клиники със студентите от V курс; извършил лечебно-диагностична дейност в Клиниката по „Коне” и „Дребни животни” на Ветеринарномедицинският факултет, предавайки натрупания богат клиничен опит и знания на студентите по ветеринарна медицина. През 2017 г. защитава дисертационен труд на тема „Кардиологични и параклинични изследвания при коне с нарушения в сърдечносъдовата система“ и му е присъдена образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност Патология на животните. Гл. асистент Сашо Събев е специализирал в клиниката по коне на факултетите по ветеринарна медицина в

Хановер, Бърно и Будапеща, както и в клиниката за едри животни на факултета по ветеринарна медицина в Лиеж – Белгия. Владее немски и английски език. Завършил е курсове по защита и хуманно отношение към опитните животни. Има придобити умения с компютърните програми Windows 98, Word, Power Point, Excel, Internet-2001.

Член е на Българския ветеринарен съюз.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

В конкурса за „доцент“ д-р Сашо Събев участва с обща продукция от 40 научни труда. Публикация № 17 представлява резюме от участие в международен конгрес, поради което приемам, че кандидатът участва с 39 научни труда, групирани по следния начин:

Публикации, свързани с докторската дисертация – 5 броя (от № 1 до № 4, които включват дисертацията и автореферата - №1 и 1а и 3 научни публикации - № 2, 3 и 4 – свързани с дисертацията), които независимо че са били рецензираны при получаване на образователната и научна степен „Доктор“ се включват в общия списък на публикациите по конкурса.

Представените 39 публикации могат да бъдат групирани както следва:

Публикации с импакт фактор – 4 броя (№ 3, 4, 27 и 32). И четирите научни публикации са публикувани в Bulgarian Journal of Veterinary Medicine, като сумарно общият импакт фактор е 0,537.

Публикации в рецензираны и реферираны научни списания без импакт фактор – 20 броя (№ 2,6,8,11,12,13,15,19,20,21,22,23,24,25,26,28,30,31,32,33), отпечатани поименно както следва: *Български издания: Trakia Journal of Sciences – 5 броя (21,22,26,28,30); Bulgarian Journal of Veterinary Medicine – 4 броя (2,12,32,33); Journal of Mountain Agriculture on the Balkans – 7 броя (6,13,15, 19, 20,23,24); Ветеринарна сбирка – 3 броя (8, 11,25); Чужди издания: Veterinarski arhiv – 1 брой (31).*

Публикации в сборници от конференции, симпозиуми, юбилейни научни сесии и конгреси - 10 броя (№ 5,7,9,10,14,16,17,18,29 и 34), от които 8 броя в национални, с международно участие (5,7,9,10,14,16,18,34) и чужденстрани – 2 броя (17,19).

Учебни ръководства – 5 броя (35,36,37,38 и 39);

От представените 39 научни публикации 11 броя са на български език (1,1a,9,10,15,25,33,35,36,37,38 и 39), а останалите 28 – на английски език.

Личното участие на д-р Сашо Събев в посочените 39 научни труда се илюстрира с факта, че в 17 от тях (1,1a, 4,5,7,8,11,16,19,20,21,23,24,25,26,27 и 32) е самостоятелен автор, в 11 - първи автор (2,3,6,10,13,15,18,28,30,31 и 34), в 2 - втори (22 и 29), а в останалите 9 - е трети и следващ автор (9, 12,14,33,35,36,37,38 и 39).

Наукометрични показатели

Безспорен и обективен показател за качеството на научната продукция са наукометричните показатели. От представените 39 научни разработки, в които д-р Събев участва, девет (№ 2, 18, 20, 21, 22, 23, 28, 31 и 36) са цитирани общо 25 пъти, като 2 броя от цитиранията са в български, а 23 в чужди научни публикации. Пет от цитиранията са в списания с импакт фактор, а 17 – в списания без импакт фактор. Сумарният импакт фактор от цитиранията в престижни списания възлиза на 2,989, SJR от цитиранията – 3,1, а индивидуалният импакт фактор е 0,537.

Научната продукция на кандидата може да бъде групирана в следните основни направления:

A. Научни трудове, свързани с патология на отделителната система при месоядните животни

Този раздел включва 4 публикации (5,6,7 и 8). Извършено е обзорно изследване относно породната и полова предразположеност на кучетата към уролитиаза. Потвърдено е, че сухите концентрирани хани, ограниченото движение и възпалението на пикочните пътища благоприятства образуването на уролити, както и че уролитиазата засяга предимно мъжките кучета над 6 години (5). Най-често диагностираните камъни са струвитите, а най-често изолираните микроорганизми – *Staphylococcus intermedius* (7). Установено е, че паренхиматозните възпаления на бъбреците се съпътстват с левкоцитоза и олевяване на ДКК, а при хронични случаи и развитие на анемия (6,8).

B. Научни трудове, свързани с патология на храносмилателната система при месоядните животни

В мащабно проучване (122 кучета) е потвърдена пригодността на въздушния скалер като лечебна процедура за отстраняване на зъбния камък и зъбните плаки, както и профилактичният му ефект спрямо перодонтопатиите (9). Проучвани са някои клинични и параклинични показатели при кучета с възпаление на гастро-интестиналния тракт (10,11). Установени са най-характерните промени при тези заболявания – анорексия, повръщане, диария, левкоцитоза с олевяване на ДКК и

развитие на хипохромна анемия. Потвърждава се, че метаболитната ацидоза и нарушената пигментна функция на черния дроб се провокира от дехидратацията на организма. Прави се заключение, че в приблизително 16 % от клиничните случаи гастроентерита започва като гастрит, а в 63 % е с едновременно засягане на целия гастро-интестинален тракт (11). Потвърден е позитивният лечебен ефект на стомашно-чревните абсорбенти и антисептици, широкоспектърни антибиотици, антиеметични и рехидратации медикаменти.

B. Научни трудове, свързани с обмяната на веществата при продуктивните животни

Това направление включва 4 публикации. Проучвана е връзката между трудните раждания и следродилните заболявания при дойни крави и тяхната млечна продуктивност (12). Прави се заключение, че затлъстяването на кравите през суходостояния период увеличава риска от трудни раждания и задържане на плацентата. Потвърждава се факта, че през първите четири седмици след отелване при кравите съществува риск от развитие на чернодробна мастна дистрофия, кетоза и чернодробна енцефалопатия (13). Потвърждава се извода, че най-точният метод за диагностика на мастната дистрофия на черния дроб е хистологичното изследване (15). Интерес за практиката представлява заключението, че добавянето на фитаза оказва положителен ефект върху растежа на отбитите прасета, при което отпада необходимостта от добавянето на неорганичен фосфор в дажбата им (14).

Г. Научни трудове, свързани с хематологични и химични изследвания при спортни коне

Този раздел е един от основните научни направления и включва 7 публикации. Проучвано е влиянието на различни схеми на физическо натоварване върху някои хематологични (18,20,22), биохимични (19, 21,22,23) и метаболитни показатели (19), както влиянието им върху сърдечната дейност (21, 24). Установено е, че максималните физически натоварвания повишават нивата на Hb, Hct, общият брой на Er, Le, Tr, нивото на серумните албумини, общ белтък и кортизол. Важно практическо значение има заключението, че продължителните и умерени натоварвания водят до по-слабо изразена лактацидемия от краткотрайните, но максимални по интензивност натоварвания. Установено е, че продължителното физическо натоварване повишава нивото на

плазмените липиди, а рутинните тренировки в дисциплината „Контур и ник“ сърдечната честота, серумния кортизол и лактат.

Д. Научни трудове, свързани с образна диагностика на респираторните заболявания при спортни коне

Направена е оценка на основните методи за диагностика и терапия на плевропневмонията при конете (25). Изтькната е диагностичната роля на ултрасонографията и рентгенографията при диференциалната диагностика на рекурентната обструкция на дихателните пътища (26).

E. Клинични случаи

Тази част от научните интереси на д-р Събев представлява изключително важно и абсолютно необходимо звено от кариерното му израстване като клиницист. Подробно е описан случай на обстипация на големия колон при кон, при който е проследен ефекта от едномесечен период на терапия (28). За първи път в България се описват специфичните особености на висцерална лайшманиоза при куче (29). Направена е сравнителна оценка на информационната стойност на клиничните признания, морфологичните и химични кръвни показатели и на електрокардиографията, като основни методи на изследване при клиничен случай на хидроторакс при куче (30). Дадена е оценка на информационната стойност на аускултацията, перкусията, торакалната рентгенография и ултрасонография като основни методи на изследване при диагностиката на диагфармална херния при кон (31). Представен е случай на моторна невронна болест при кон. Описани са характерните клинични прояви и е изтькнато диагностичното значение на определянето на витамин Е и селен в кръвта (32).

Ж. Научни трудове, свързани с интоксикации при домашните животни

Проучени са развоя, диагнозата и изхода от акутно отравяне с карбамид при овце. Установено е, че добавянето към дажбата на карбамид в доза 3/20 от LD₅₀ предизвиква остро отравяне, но без летален изход (33).

З. Научни трудове, свързани с клинично изпитване на ветеринарномедицински препарати

При коне, овце и кучета, приложен венозно и мускулно с изпитан терапевтичния ефект на диазепаник – 6. Установен е неговият подчертан антистресов и по-слаб хипнотичен, аналгетичен и миорелаксиращ ефект (34).

ПРИНОСИТЕ от научните трудове на гл. ас. д-р Сашо Събев могат да бъдат групирани и представени както следва:

Оригинални - № 29

С научно теоретично и практическо значение - № 2,3,4,10,12,32

С практически значение – № 5,6,7,8,9,11,13,15,16,18,19,20,21,22,24,25,26,27,33

С потвърдителен характер - № 14,23,28,30,31,34

УЧЕБНИЦИ, РЪКОВОДСТВА, УЧЕБНИ ПОМАГАЛА

Д-р Събев е съавтор в Ръководство за упражнения по пропедевтика на вътрешните незаразни болести на домашните животни – издания 2001, 2003, 2006, 2009 и 1016 г. (35,36,37,38 и 39), в които е написал разделите за електрокардиографията, тонография и електрокардиофонография, ректално изследване и изследване на изпражненията.

УЧАСТИЕ В НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТИ И КОНГРЕСИ

За периода 2007 – 2013 г. д-р Събев е участвал в разработването на 3 научно-изследователски проекта (№20/2007; 12/2011 и 10/2013. На два от тези проекти (№ 12/2011 и 10/2013) е бил ръководител.

Взел е участие (по представения списък с пълен текст научни трудове) в 10 научни форуми – 8 национални с международно участие и 2 чуждестранни. Изложените материали от научно-изследователската дейност на гл. ас. Сашо Събев и техният анализ категорично потвърждават и дават основание да считам, че той е изграден научен специалист с утвърдени научни приоритети в областта на патологията на животните и във вътрешната медицина.

УЧЕБНА И КЛИНИЧНА ДЕЙНОСТ

Като асистент от водеща клинична катедра в своята двадесет и пет годишна активна учебно - преподавателска дейност гл. ас. Сашо Събев предава успешно на студентите своя богат професионален опит. Учебната дейност обхваща провеждане на практически, семинарни и клинични занятия по дисциплините пропедевтика на вътрешните болести, вътрешни болести-общи заболявания, вътрешни болести по

продуктивните животни, болести по конете и подвижна клиника. С решение на Факултетния съвет е натоварен да изнася част от лекциите по пропедевтика и клиничнолабораторна диагностика, вътрешни болести – общи и вътрешни болести – коне.

Критични бележки и препоръки:

Би било удачно да се поясни научноизследователските проекти вътрешно университетски ли са, или финансирали от други организации. Има известно несъответствие между представената номерация на участие в научни форуми (национални и международни) от таблицата за препоръчителни критерии за оценяване на кандидатури за получаване на научни степени и длъжности и представения списък в пълен текст на научните трудове (№5 не е упомената в списъка с участие в конференции и конгреси; № 19 и 29 в таблицата, участие в научни форуми).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на учебната и научно-приложната дейност на гл.ас. д-р Сашо Петков Събев, считам, че той отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, ПЗРАСРБ и Правилника на Тракийски университет за неговото приложение за присъждане на академичното звание доцент. Всичко това ми дава основание да оцена **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната му дейност и да предложа на почитаемото Научно жури да гласува положително за присъждане на академичното звание „Доцент“ по Вътрешни незаразни болести, професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина към катедра Вътрешни незаразни болести на Ветеринарномедицински факултет на Тракийски университет.

27.11.2017 г.
гр. София

Рецензент:
/ проф. д-р Гено Ангелов двм /